

ΜΕΤΑΦΟΡΕΣ /LOGISTICS

[μελέτη EEL] Με μέτριες επιδόσεις, η χώρα μας βρίσκεται στην 44η θέση βάσει του δείκτη LPI - Το outsourcing υπηρεσιών παραμένει σε χαμηλά

Πώς η Ελλάδα θα ενταχθεί στην «ελίτ»

Η βελτίωση των υποδομών, η άρση των γραφειοκρατικών αγκυλώσεων και οι συνέργειες των κατακερματισμένων μικρών εταιρικών σχημάτων είναι οι προϋποθέσεις που μπορούν να μετατρέψουν την αγορά των logistics σε δυναμικό μοχλό ανάπτυξης της Ελλάδας.

Του Φάνη Ζωή
tzozina@temporika.gr

Σύμφωνα με την 3η πανελλαδική έρευνα της Ελληνικής Εταιρείας Logistics (EEL), η οποία πραγματοποιήθηκε με στόχο να υποστηρίξει την εξωστρέφεια και την ανάπτυξη των ελληνικών επιχειρήσεων στην ευρύτερη περιοχή (Βαλκάνια, Μέση Ανατολή και Βόρεια Αφρική), η Ελλάδα παρουσιάζει μέτριες επιδόσεις στην παγκόσμια αγορά logistics και βρίσκεται στην 44η θέση με βάση το δείκτη LPI, πάνω από τη Βουλγαρία και κάτω από τη Ρουμανία και την Τουρκία, που βρίσκονται στην 40η και την 30η θέση αντίστοιχα.

Πρόκειται για έναν κλάδο που όλα συμφωνούν ότι μπορεί να αποτελέσει ένα από τα οχήματα για την εξέλιξη της Ελλάδας από την κρίση, αναλαμβάνοντας πρωταγωνιστικό ρόλο στη χρησιμοποίηση του πλεονεκτημάτων της γεωγραφικής θέσης της χώρας μας. Σύμφωνα με την έρευνα, συνολικά η αγορά της ελληνικής εφοδιαστικής αλυσίδας, στην οποία εντάσσονται όλοι οι εμπλεκόμενοι κλάδοι, έχει συμμετοχή 10,8% στο ΑΕΠ. Μάλιστα, με βάση την 1η Πανελλήνια Έρευνα που είχε πραγματοποιηθεί πριν από μερικά χρόνια, παρουσιάζει σημαντική βελτίωση, αφού η συγκεκριμένη αγορά αποτελούσε περίπου το 6,5% του ελληνικού ΑΕΠ.

Πλέον η Ελλάδα χρειάζεται να κινηθεί με μεγαλύτερη ταχύτητα, ώστε να ολοκληρωθούν οι κρίσιμες υποδομές (συνδρομικές, οδικές, λιμενικές). Επιπλέον με γρηγορότερο ρυθμό θα πρέπει να κινηθεί η πολιτική και προς την υλοποίηση του θεσμοθετημένου πλέον πιο ευελιχτού θεσμικού πλαισίου, που άρει σειρά στρεβλώσεων, οι οποίες έως σήμερα ταλανίζουν τον κλάδο, όπως, π.χ., χωροταξικά και πολεοδομικά προβλήματα.

Σήμερα η οδική μεταφορά συνεχίζει να αποτελεί το κυρίαρχο μέσο, ωστόσο σημαντικές είναι οι προοπτικές ανάπτυξης του σιδηροδρόμου ιδιαίτερα μετά τη συμφωνία της ΤΡΑΙΝΟΣΕ με την

Cosco, της νέας υπηρεσίας cargo shuttle της ΤΡΑΙΝΟΣΕ, συμφωνίας με πολυεθνικές για μεταφορά από Πειραιά προς τη ΝΑ Ευρώπη, ανάπτυξη του Θριασίου Πεδίου και του πρώην Στρατοπέδου Γκόνου, ολοκλήρωση σιδηροδρομικού δικτύου έως το 2017. Επίσης, οι θαλάσσιες μεταφορές ευνοούνται από τη γεωμορφολογία και την παράδοση της χώρας, με τα λιμάνια της Θεσσαλονίκης και του Πειραιά να αποτελούν τους βασικούς μοχλούς περαιτέρω ανάπτυξης των θαλάσσιων μεταφορών. Η Ελλάδα κατέχει τη 13η θέση σε 36 χώρες της Ευρώπης σε εμπορευματικές θαλάσσιες μεταφορές με 90 εκατ. τόνο εμπορευμάτων.

Σύμφωνα με τις μελλοντικές τάσεις που καταγράφονται στην έρευνα της EEL, οι συνεργασίες αναμένεται να ενταθούν βραχυπρόθεσμα, δηλώνεται ενδιαφέρον για τεχνολογίες αιχμής (RFID, cloud computing, big data analysis), ενώ οι «πράσινες» πρωτοβουλίες (μείωση κόστους ενέργειας, κλπ. με έμφαση δρομολόγηση, συμφορτώσεις, φορτηγά Euro V & VI, η LPG, CNG) κατακτούν έδαφος, αναγνωρίζοντας τα αντίστοιχα οικονομικά οφέλη.

Πάντως, σε αντίθεση με την υπόλοιπη Ευρώπη, το outsourcing υπηρεσιών logistics στην Ελλάδα παραμένει σε χαμηλά επίπεδα. Ενδεικτικά μόλις το 20% των μεταφερόμενων τόνων μεταφέρθηκε με εξ ολοκλήρου ανάθεση σε τρίτους και σχεδόν το 30% ενδοεπιχειρησιακά, όταν ο μέσος όρος στην Ευρώπη αγγίζει το 80%. Ωστόσο, συνέπεια αυτού, τα περιθώρια ανάπτυξης είναι πολύ μεγάλα. Πρέπει όμως να σημειωθεί ότι πρόβλημα έχει και ο ίδιος ο κλάδος λόγω του κατακερματισμού των εταιρειών logistics σε μεγάλο αριθμό επιχειρήσεων μικρού μεγέθους με ελάχιστη περιθώρια επενδύσεων. Ωστόσο, στον κλάδο έχει ήδη υπάρξει συγκέντρωση, η οποία αναμένεται ότι θα συνεχιστεί. Οι ελληνικές εταιρείες, σύμφωνα με την έρευνα,

δηλώνουν αυξημένο ενδιαφέρον για συνέργειες και συμμετοχή σε logistics clusters, καθώς διαπιστώνουν σημαντικά οφέλη (μείωση λειτουργικού κόστους, βελτιωμένο customer service, μείωση ανθρακικού αποτυπώματος και αριθμού οχημάτων), αλλά και ορισμένα εμπόδια (δυσκολία ανεξαρτητής συνεργασίας, διαδικαστικά πολυπλοκότητα, εμπιστευτικότητα κ.ά.).

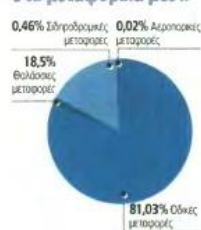
Όπως καταγράφηκε από τις 122 εταιρείες, εκ των οποίων το 47,15% 3PL, το 14,63% μεταποίηση και το 38,21% εμπόριο, που συμμετείχαν στην έρευνα, παρουσιάζεται μείωση του αποθέματος κατά 27,5%, σε 14,5 δισ. ευρώ, σε σχέση με το 2009. Επιπλέον, λόγω της κρίσης, άνω του 60% των εταιρειών της έρευνας ανέφερε μείωση του κύκλου εργασιών κατά 61% σε εμπόριο/μεταποίηση και κατά 64% στην παροχή υπηρεσιών logistics σε σχέση με το 2008. Επίσης, η χρήση των τεχνολογιών πληροφορικής και επικοινωνιών, δηλαδή συστήματα αποθήκευσης και διαδρομής, κυμαίνεται με μέτρια επίπεδα. Ακόμη οι αποθηκευτικοί χώροι είναι μικρής έκτασης, με τα 2/3 των αποθηκών, σύμφωνα με την έρευνα, να έχουν έκταση μικρότερη των 10.000 τ.μ. και να αποθηκεύουν κυρίως, σε ποσοστό πάνω από 58%, ξηρό φορτίο. Χαρακτηριστικό παράδειγμα είναι πως τα κτήρια που θα μπορούσαν να στεγάσουν τη δραστηριότητα της αποθήκευσης και της διαχείρισης προϊόντων και υλικών καθορίζονται από μια σειρά διαφορετικών νομών. Το κτησιολόγιο πολυνομίας έχει ως αποτέλεσμα να υπάρχουν πολλές γκριζές ζώνες, οι οποίες επιδέχονται διαφορετική ερμηνεία μεταξύ των υπηρεσιών και των δημόσιων λειτουργιών.

Το μεγάλο πλεονέκτημα της χώρας είναι η γεωγραφική της θέση, ωστόσο αυτό δεν αρκεί για να μπει στην ελίτ της διεθνούς εφοδιαστικής αλυσίδας. Αλλιώς, σύμφωνα με την Παγκόσμια Τράπεζα, η αποτελεσματικότητα και η ανταγωνιστικότητα του δικτύου των ελληνικών logistics είναι αρκετά χαμηλότερες απ' ό,τι στις γειτονικές, ανταγωνιστικές, χώρες.

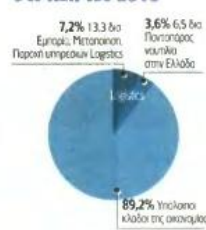
Στόχος της EEL είναι να αρθούν τα προβλήματα που υπάρχουν σήμερα, εξαιτίας των οποίων η χώρα μας «να υπάρχουν οι δυνατότητες, δεν έχει καταφέρει

» Οι ελληνικές εταιρείες, σύμφωνα με την έρευνα της EEL, δηλώνουν αυξημένο ενδιαφέρον για συνέργειες και συμμετοχή σε logistics clusters.

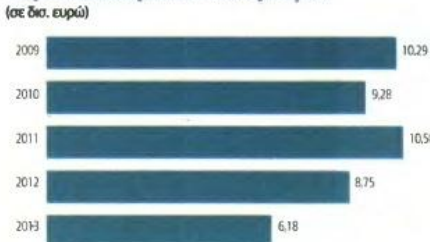
Κατανομή μεριδίων στα μεταφορικά μέσα

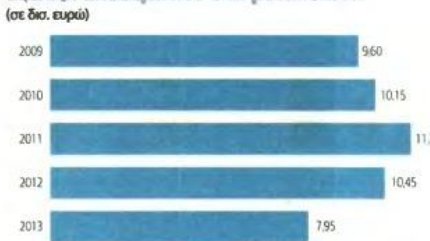
Συνεισφορά στο ΑΕΠ του 2013

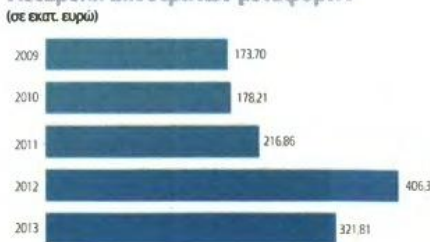
Πορεία αποθεμάτων στο εμπόριο (σε δισ. ευρώ)

Εξέλιξη αποθεμάτων στη μεταποίηση (σε δισ. ευρώ)

Μεταβολή αποθεμάτων μεταφορών (σε εκατ. ευρώ)

να κερδίσει μια θέση μεταξύ των κορυφαίων παγκοσμίως στην εφοδιαστική αλυσίδα.

Ένα σημαντικό βήμα είναι η δημιουργία διεθνών συνεργασιών. Κάποιες πρώτες κινήσεις προς

την κατεύθυνση αυτή έχουν γίνει, όπως π.χ. ο ερχομός της Cosco στο λιμάνι του Πειραιά, που αναμφίβολα έχει συμβάλει στο να μπει η χώρα στον κάρτιν του παγκόσμιου εμπορίου. Λόγω ακρι-

βός της παρουσίας της Cosco, το λιμάνι του Πειραιά υπήρξε το 2013 το 10ο ταχύτερα αναπτυσσόμενο λιμάνι της Ευρώπης, με σημαντικές ροές μεταφορτώσεως και προγραμματισμένες επενδύσεις ύψους 230 εκατ. ευρώ. Αντίστοιχα, στο λιμάνι της Θεσσαλονίκης δίδεται έμφαση στη διαμετακομική δραστηριότητα με υπερτετραπλάσια αξία από τη μεταφορτώση, ανά ΤΕΥ. Η δυναμικότητα διαχείρισης φορτίων του λιμένα είναι της τάξης 600-800 χιλ. ΤΕΥ ανά έτος, με δυνατότητα συνολικού οικονομικού οφέλους για την Περιφέρεια Κ. Μακεδονίας της τάξης των 1,5 - 2 δισ. ευρώ.

Τουρκία: Εξάμηνη βίβα για τους Έλληνες μεταφορέες

Εξάμηνης διάρκειας βίβα, από τρίμηνης που ισχύει έως σήμερα, χωρίς επιπλέον κόστος, θα λαμβάνουν στο εξής οι Έλληνες μεταφορείς μετά από απόφαση της τουρκικής κυβέρνησης.

Η εξέλιξη αυτή, η οποία ικανοποιεί πάγιο αίτημα της Ομοσπονδίας Φορτηγών Αυτοκινητών Ελλάδος (ΟΦΑΕ), ήταν αποτέλεσμα αλληλεπίδρασης επαφών που είχε η Ομοσπονδία τα τελευταία χρόνια. Το σχετικό αίτημα είχε τεθεί και' επικάλυψη υπόψη της ελληνικής κυβέρνησης, ενώ πρόσφατα υπήρξαν για τον σκοπό αυτό συναντήσεις στις Βρυξέλλες με τους Έλληνες ευρωβουλευτές, οι οποίοι και υποσχέθηκαν ότι θα ασκήσουν όλη τους την επιρροή στις αρμόδιες υπηρεσίες της Κομισιόν.

Παράλληλα υπήρξε ανοικτή γραμμή ανάμεσα στην ΟΦΑΕ και την αντίστοιχη ομοσπονδία των Τούρκων μεταφορέων. Οι Τούρκοι, μάλιστα, υποσχέθηκαν ότι θα μεταφέρουν το σχετικό αίτημα προς την κυβέρνηση τους και θα το στηρίξουν στον βαθμό που αυτό είναι εφικτό.

Η μέχρι πρότινος κατάσταση είχε δημιουργήσει ανισότητα μεταξύ Ελλήνων και Τούρκων οδηγών φορτηγών δημοσίας χρήσεως στις σχετικές διελεύσεις και μεταφορές.

Οι μεν Τούρκοι οδηγοί εισέρχονται στο ελληνικό έδαφος ενοχτάς πάντοτε προεθνική θεωρήσει (βίβα) διαρκείας μέχρι και ενος έτους, οι δε Έλληνες οδηγοί για να εισέλθουν στο τουρκικό έδαφος λαμβάνουν προεθνική θεωρήσει (βίβα) διαρκείας τριών μηνών και' ανώτατο όριο.

Η παραπάνω πρακτική δημι-

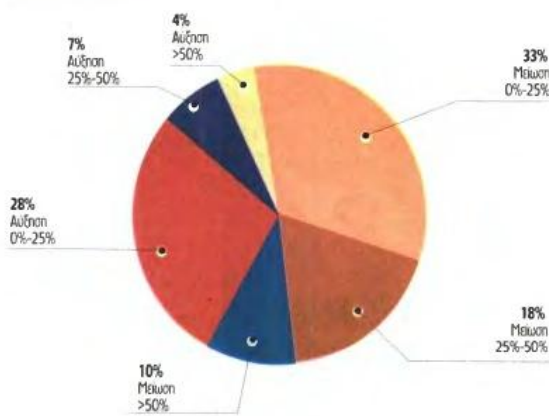
“ Λόγω της κρίσης, άνω του 60% των εταιρειών που συμμετείχαν στην έρευνα της EEL ανέφερε μείωση του κύκλου εργασιών σε σχέση με το 2008.

“ Σύμφωνα με την Παγκόσμια Τράπεζα, η ανταγωνιστικότητα του δικτύου των ελληνικών logistics είναι αρκετά χαμηλότερη από ό,τι στις γειτονικές χώρες.

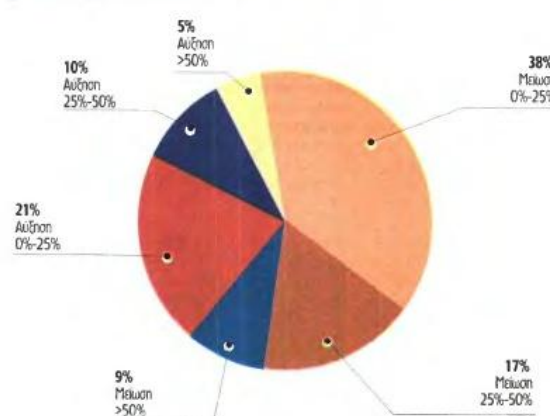
επίπεδα - Μόλις 20% των μεταφερόμενων τόνων διακινείται με ανάθεση σε τρίτους και το 30% ενδοεπιχειρησιακά - Ανάγκη επενδύσεων

της διεθνούς εφοδιαστικής αλυσίδας

Κατανομή εταιρειών εμπορικής & μεταποίησης βάσει τζίρου (από το 2008 έως 2013)

Κατανομή εταιρειών παροχής υπηρεσιών logistics βάσει τζίρου (από το 2008 έως 2013)

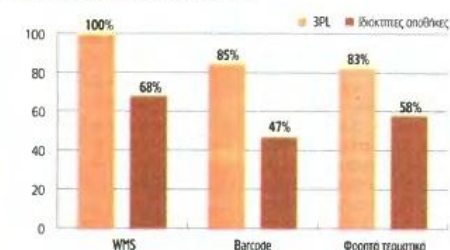

“ Η Ελλάδα χρειάζεται να κινηθεί με μεγαλύτερη ταχύτητα ώστε να ολοκληρωθούν οι κρίσιμες υποδομές.

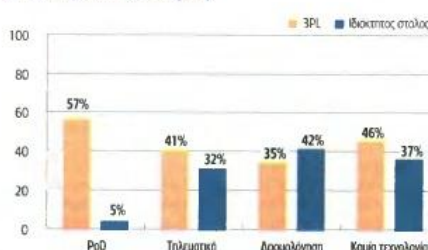
“ «Αγκάθι» για τον κλάδο των logistics στην Ελλάδα αποτελεί ο κατακερματισμός των εταιρειών σε μεγάλο αριθμό επικερδών μικρών μεγέθους, με ελάχιστα περιθώρια επενδύσεων.

“ Τα κτήρια που θα μπορούσαν να στεγάσουν τη δραστηριότητα της αποθήκευσης καθορίζονται από μια σειρά διαφορετικών νόμων.

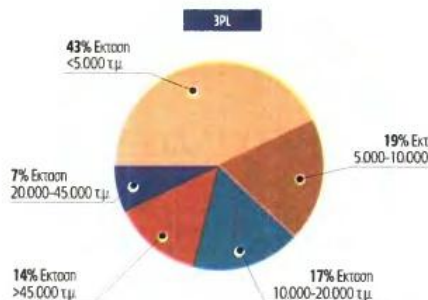
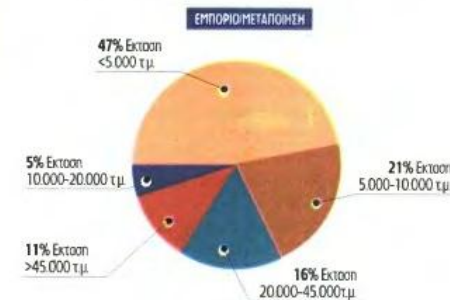
Συστήματα αποθήκευσης

Συστήματα διανομής

Διάρθρωση εταιρειών βάσει μεγέθους αποθηκευτικών χώρων

οιργάνωση, όπως είναι αυτονόητο, άνω τους κανόνες ανταγωνισμού και είχε ως αποτέλεσμα να δυσχεραίνεται η εκτέλεση του έργου των Ελλήνων οδηγών προς την Τουρκία ή η διέλευσή τους

από το τουρκικό έδαφος, αφού απαιτούνταν τουλάχιστον τετραπλάσιος χρόνος και κόπος για τη διεκπεραίωση γραφειοκρατικών διαδικασιών, απώλεια εργασιμών ημερών, οικονομικό κόστος, κα-

θυσιώτερη εκτέλεση δρομολογίων και εν τέλει αδυναμία ανάληψης μεταφορικού έργου προς την Τουρκία ή μέσω της Τουρκίας, αφού ανά πολύ μικρά χρονικά διαστήματα παρεμβάλλεται

διαρκώς η ανάγκη έκδοσης νέας προξενικής θεωρήσης.

Τόπος αποθήκευσης και υποστηρικτικών υπηρεσιών
Αύξηση 4% παρουσίασε ο κύκλος

εργασιών στην αποθήκευση και στις υποστηρικτικές προς τη μεταφορά δραστηριότητες logistics το γ' τρίμηνο του 2014, σε σύγκριση με τον αντίστοιχο δείκτη του γ' τριμήνου του 2013, που πα-

ρουσίασε μείωση 8,3% σε σύγκριση με την αντίστοιχη περίοδο του 2012. Σχολιάζοντας την τάση αυτή, μιλώντας στη «Ν» στο περιθώριο εκδήλωσης για την επέτειο των 20 ετών της EEL, ο πρόεδρος της Ελληνικής Εταιρείας Logistics Σωτήρης Τριχάς αναφέρει ότι η ενδυνάμωση όλου του συστήματος επιχειρηματικών ροών και η προσέλκυση διερχόμενου φορτίου είναι το «κλειδί» για να έχει οφέλη η οικονομία της χώρας σε συνάρτηση με την ανάδειξη της γεωγραφικής θέσης της Ελλάδας ως διαμετακομιστικού κόμβου των Βαλκανίων και της Νοτιοανατολικής Ευρώπης. Θετώντας τους στόχους για τα ελληνικά logistics τα επόμενα χρόνια, ο κ. Τριχάς τονίζει ότι δύο είναι οι άξονες στους οποίους, σύμφωνα με το master plan, αλλά και την 3η έρευνα της εταιρείας, πρέπει να επικεντρωθεί η Ελλάδα:

- Στην ενδυνάμωση όλου του συστήματος επιχειρηματικών ροών και στην προσέλκυση διερχόμενου φορτίου.
- Στην ανάδειξη της Ελλάδας σε διαμετακομιστικό κόμβο των Βαλκανίων και της Νοτιοανατολικής Ευρώπης. «Για να κατανοήσουμε την ευκαιρία που έχει για άλλη μια φορά η Ελλάδα και που δεν πρέπει να αφήσει ανεκμετάλλευτη», διευκρινίζει ο πρόεδρος της EEL, «ας μας επιτραπεί να παρομοιάσουμε τις παγκόσμιες επιχειρηματικές ροές ως ένα ποτάμι που πάντα ξεπερνά τα εμπόδια για να βρει τον βέλτιστο δρόμο προς τη θάλασσα. Είσι και οι επιχειρηματικές ροές βρισκόμενες μέσω χωρών που προσφέρουν ποιοτικές υπηρεσίες εφοδιαστικής αλυσίδας. Εάν λάβουμε υπόψη τη εξέλιξη στις αρabisκές χώρες, η γεωστρατηγική θέση των λιμανιών του Πειραιά και της Θεσσαλονίκης στον παγκόσμιο χάρτη, που μειώνουν το μεταφορικό χρόνο των φορτίων από και προς Απω Ανατολή κατά περισσότερο από τρεις ημέρες, έχοντας ως συνέπεια και τη σημαντική μείωση του κόστους καυσίμων, σε συνδυασμό με το υψηλό επίπεδο υπηρεσιών που προσφέρονται, καταλήγουμε στο συμπέρασμα ότι έχει δημιουργηθεί μια ακόμα μεγάλη ευκαιρία για τη συνεκφόρα στην ανάπτυξη της χώρας μας, ευκαιρία που «είναι αυτονόητο» δεν πρέπει να πάει χαμένη».